

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Pesamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inzerati:

Enostop. petilvrt (72 mm):
za enkrat . . . 15 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrtka 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inzerate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 168.

Volivna reforma.

(Govoril posl. Šuklje v poslanski zbornici 4. decembra.)

Armada.

Še nekaterih točk v govoru g. minist. predsednika glede avstre-ogrške nagodbe se hočem detakniti. Priznati moram, da je ta del govora name in na moje tovariše naredil mnogo neugodnejši utis. Vidi se mi, kakor da bi se njegova ekscelencija zibala v sinjem optimizmu, na kateri mi ne verujemo in morda on sam ne.

Naravnost neresnična je trditev, da je glede armade ostalo vse pri starem. Mi vsi vemo, da armada danes ni več to, kar je bila l. 1903, do nesrečnega povelja v Hlopih. Tedaj se je reklo: Ogrski častniki v ogrske polke! V taki reformi je nekaj zdrave pameti. Gotovo ni dobro, za izvežbanost armade naravnost nevarno, ako pošiljajo častnike v polke, kjer ne poznajo ne jezika, ne narodnega duha v moštvu (Tako je!) Kje služijo n. pr. slovenski častniki? Pri galiških in ogrskih polkih in v naše polke pošiljajo nemške, ogrske in druge častnike. Ko bi častnike pošiljali v domače polke, bilo bi to pravilno, toda stvar ni taka. Pišejo pač besedo „ogrski“, a izgovori se „mažarski“. (Tako je!) V tem grmu tiči zaječ. In ker je še premalo mažarskih častnikov, hočejo jih umetno vzgojiti. Mnogo ustanov, mnogo naraščaja! Ali mislite, da dobi tako ustanovo ogrski Srb, Slovak, Rumun, ako se zaveda svoje narodnosti? Ne! Ustanovo dobi le oni, ki je Madjar ali se izdaje za Madjara! (Klic: Žal!)

Elen govornikov z leve strani, dr. Sylvester, je v svojem premalo uvaževanem govoru opozarjal, da sprejemajo gojence iz Ludovike tudi v stalno armado, torej gojence, ki so vzgojeni le v madjarskem jeziku.

In sedaj primerjajte krivico proti Jugoslovanom! Na Reki imamo akademijo za mornarje. O našem pomorskem prebivalstvu je nedavno pisal velik angleški list, da se morejo z japonskimi pomorščaki meriti samo naši Dalmatinci. (Čujte! Čujte!) In to prebivalstvo ne more svojih sinov pošiljati v mornarško akademijo na Reki, ker ne znajo nemškega. (Razni medklici.)

Za nemštvo pa v Dalmaciji ni tal. Pojdite tje in se prepričajte! Oadi nihče ne govori nemškega. Dalmacija leži v obnožju romanske kulture, s hrvatskim in italijanskim jezikom ljudje izhajajo. Stara hrvatska in italijanska kultura jim zadošča. In če si ogledate mornarski šematizem, najdete, da se v mornarici skoraj sami nemški in ogrski častniki. Oah pa, ki dajejo pomorščake, ki poveljujejo trgovinski mornarici, ne najdete med častniki. (Čujte! Čujte!) In vsled tega bode tudi med častniki v ogrskih polkih in med onimi v ostali armadi nastalo razmerje, kakor je že sedaj med častniki stalne armade in honveda. Ta razdor se izvrši! Odkrito povem, da ne razumem, kako se more g. min. predsednik sklicevati na naredbo vojne ministra z dne 1. nov. 1904, ob enem pa trditi, da je ostalo vse pri starem.

Govor g. min. predsednika je bil sicer jako jase, toda v eni točki sem razmišljal kakor o sibirski knjigi. Kdo naj to razume, da je v enem letu 12 polkov v Avstriji in 9 polkov na Ogrskem dobilo nov

polkovni jezik. Ali je jezik rodil mlade? (Veslost.)

Te gotovo pomeni, da na Ogrskem pri polkih, koder ni 20 odstotkov Madjarov, vse one prišesteje Madjarom, ki lomijo madjarsko, in tako debi polk madjarski jezik. Jasno je torej, da hočejo Madjari z armado ustvariti madjarsko državo. (Prirjevanje.)

Zato pa poslanci na teh klopih nimamo veselja, da bi plačevali vojaške troške za ogrske državne pelovico in tako podpirali madjarizacijo svojih rodni bratov.

Velika Avstrija.

Še nekaj! Od l. 1850. do 23. septembra t. l. so avstrijski merodajni krogi naredili glede Ogrov napako za napako. Iz enega ekstreme padajo v drugi. Veliko se sedaj govori in piše o „veliko-avstrijski“ ideji. Dobrihajo se nemadjarim narodom in bi jih radi pridobili za: Veliko Avstrijo. Tudi to je misel, ki utegne biti nevarna. Danes ni več ugodnih tal onkraj Litave za Veliko Avstrijo, najmanj na Hrvatskem. Danes so razmere take, da — žal — ne najdete resnega politika med Hrvatli ali drugimi nemadjarimi narodi, ki bi še vrjel obljubam z Dunaja. (Prirjevanje.) Ljudstvo je nezaupljivo in stara krivica se maščuje. Ljudje ne pozabijo, kako se jim plačali požrtvovalnost l. 1848 in 1849., posebno pa Hrvatom, ki so krvaveli na bojiščih. V zahvalo so Hrvatom poslali Bachove huzarje in pozneje so jih izročili ogrskemu sovražniku. Nikar ne mislite, da se kdaj povrne l. 1849. Madjarsko revolucijo se zmagali s pomočjo nemadjarim narodov in Hrvatov, in teh danes več ne dobite.

Volivna reforma.

„Naša Slovanska zveza“ odločno zahteva splošno in enako volivno pravico. (Tako je!) Mi se ne bojimo tega izreči, a ne zato, ker soc. demokratje isto zahtevajo, marveč navzlic temu. Mi se tudi ne bojimo soc. demokratov. Mi vemo, da je med nami in njimi veliko, morda nepremostljivo nasprotje. Mi javno priznamo to nasprotje in sprejememo boj. Mi upamo, da z delom za narod odvrnemo nevarnost za državo, družbo in kulturo.

Za splošno in enako volivno pravico pa smo, ker hočemo svoje ideje braniti v prostem boju, ker jim hočemo odpreti pot in v to potrebujemo splošne in enake volivne pravice.

Gosp. ministrski predsednik se je dne 28. novembra izrazil, da hoče izvršiti splošno in enako volivno pravico. V gosposki zbornici pa je pred dvema dnevoma še odločneje govoril. Rekel je: „Jasno mi je, da mora vlada do konca po tej poti; konec pa je zmaga ali padec.“

To so moške besede, simpatizujem s to moško odkritostjo. Mirno rečem, da naš klub ne goji želje, postati vlačna stranka. Bili smo v obstrukciji proti Körberju. V deželnem zboru so moji ožji tovariši skoraj štiri leta vstrajali v obstrukciji proti zastopniku vlade, ki je hotel na Kranjskem ustvariti enake razmere, kakor jih je grof Khuen-Hedervary na Hrvatskem. S tem smo dokazali, da znamo tudi poštene obstruirati.

Rečem pa tudi, da danes nimamo povoda, pospeševati padec gosp. m. n. predsednika in njegove vlade. Danes mu želimo uspeh, ker upamo, da je uspeh vlade tudi zmaga velike svobodne in napredne ideje,

splošne in enake volivne pravice. (Živahna pohvala in ploskanje. — Govorniku mnogi čestitajo.)

Skupno delo in narodno-radikalno dijaštvo.

Dunaj, 14. dec.

Iz vseučiliških krogov se nam piše: V zgodovini slovenskega dijaštva moramo zaznamovati že nekaj ponesrečenih poizkusov, kako bi isto nastopalo skupno v stanovskih interesih.

Tak ponesrečen poizkus proti postati tudi nameravani vseslovenski dijaški shod v Ljubljani, glede česar so se višila letes v juniju posvetovanja zastopnikov vseh treh slov. akad. društev na Dunaju.

Naj navedemo, kaj je pisala o teh posvetovanjih „Omladina“, glasilo narodno-radikalnega dijaštva, ker je baš ta članek značilen za medsebojno razmerje naših akademskih društev.

„Omladina“ (št. 5, platnic) piše, da se je „klerikalno dijaštvo“ začelo na papirju zadnji čas nenavadno ogrevati za slogo, da pa je „v istem trenutku zadale slogi prav močne udarce“, kajti shod zaupnikov dunajskega dijaštva, ki se je vršilo po znanih izjavah Gautschevih in Hartlovih, je sklenil s o g l a s n o, da iz razlogov, ki se jim je tehtnost s o g l a s n o priznala, ne priredimo te počitnice vseslovenskega dijaškega shoda za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Komaj preteče dober teden — pravi „Omladina“ — že izidejo v klerikalnih listih članki — pisani od istega človeka, ki je v seji pritrjeval sklepu — ki očitajo drugim strujam, da se protivijo shodu, med tem ko je klerikalno dijaštvo edino, ki se še kaj zavzema za slovensko vseučilišče! „Omladina“ nato očita „klerikalcem“ nepoštenost ter celo priporoča somišljenikom, da se s klerikalci dogovarjajo le pri priča h (če ne, vse zataje) in z vsemi kartelami, ki jih človek upotrebuje proti zahrtnim ljudem.

A ta napad „Omladine“ je čisto neosnovan. Takoj, ko so se pričela posvetovanja, je poročala „Zora“ v IX. št. str. 147:

O vseslovenskem dijaškem shodu: „V dunajskih dijaških kregih se je izprožila misel, sklicati po preteku desetih let zopet enkrat v Ljubljano vseslovenski dijaški shod. Ljubljana bi gotovo z veseljem pozdravila v svoji sredi združeno slovensko mladino, zlasti sedaj, ko je vseučiliško vprašanje na dnevnem redu. To bi morala biti tudi glavna točka zborovanja. Drugo nič manj važno vprašanje, ki bi se naj obravnavalo, pa bi naj bilo gmetno vprašanje. Katoliško narodno dijaštvo pozdravlja to misel, ker je tak shod v interesu slovenskega dijaštva in tudi velikega pomena za ves narod. Napredno svobodnomiselno dijaštvo ji menda tudi ne nasprotuje, narodno radikalno pa o tem — premišljuje. Kaj bo rezultat, bomo videli in potem — govorili. Upamo pa, da bomo v tem najbrže vsi edini. Dal Bog!“

O rezultatu posvetovanj je poročala „Zora“ (št. X, str. 163) popolnoma istinito ter pristavila:

„Ugovor, da je dijaštvo sedaj z delom preobloženo, ne velja povsem, kajti stvar se nam zdi tako važna, da bi bilo bolje, kaj drugega opustiti preje, kakor ta shod. Strankarski interesi pridejo tu šele v drugi vrsti v poštev. Katoliško narodno dijaštvo ima tudi svoj strankarski shod v Ljubljani, a vkljub temu je bilo za to, da se vseslovenski dijaški shod skliče že letošnje počitnice ravno z ozirom na važni moment. Ostalo pa je s predlogom v manjšini. Stvari slovenskega vseučilišča pō to ni v korist.“

Pri posvetovanjih sta zastopnika „Danice“ izrazila sledeče stališče: Katol. nar. dijaštvo se dobro zaveda, da so gotovi pomisleki, ki govorijo proti shodu, ki pa niso odločilni. Dijaštvo je res o počitnicah obloženo že itak s strankarskimi shodi, a ker

je čas važen, se ne smemo ustrašiti še te male žrvice. To stališče sta obdržala tudi potem, ko je bil njun predlog brez glasovanja odklonjen in je ostalo edino še vprašanje, ali naj se tak shod sploh skliče in kdaj. Ker principiarno ni imel nikdo ničesar proti shodu, je bilo pač jasno, da bomo vsi soglasno pritrdili, da če je „nemogoče“ shod sklicati o velikih počitnicah, naj se skliče čim prej pozneje. Tako je prišlo, da sta zastopnika „Danice“ istotako pritrdila sklepu, da se vseučiliški shod skliče pozneje, to pa zato, ker je bil njun predlog odklonjen. To je bilo stališče zastopnikov „Danice“, katero sta izjavila tudi takoj v X. številki „Zore“.

Omladina je torej trdila neresnico, da se je razlogom, ki so goverili proti prireditvi shoda v minulih počitnicah, priznala tehtnost s o g l a s n o.

Ludili smo se, ko smo čitli nato v počitnicah v 5. številki „Omladine“ navedeni napad. Ker smo bili mnenja, da izbaja dotična notica od kakega radikalnega akademika, ki o stvari sploh ni dobro informiran, smo apelirali v 1. številki letošnje „Zore“ na urednika „Omladine“, da naj se pouči o resnici pri zastopnikih „Slovenije“ in „Save“. Pričakovali smo, da bodo ti sami nastopili proti napačnemu poročanju.

Ob priliki letošnjih demonstracij na dunajski univerzi začetkom novembra je bilo skupno posvetovanje v Sloveniji glede našega nastopanja. Zastopnik „Danice“ je vprašal seveda navzoče Slovenijane, če se strinjajo z notico v 5. številki „Omladine“, na kar so izjavili, da se strinjajo. Predno se je posvetovalo o spomenici na rektorja, je zahteval zastopnik „Danice“ od navzočega zastopnika „Slovenije“, da poskrbi „Slovenija“, ki je posvetovanja sklicala, da se zadeva z junijskimi posvetovanji definitivno prišče. To se nam je obljubilo, a zgodilo se v tem oziru, kolikor je nam znano, še ni ničesar. Čakali smo kakega odgovora, a dočakali 12. t. m. — nev poziv, da gremo v Slovenijo k skupnemu posvetovanju glede vseslovenskega dijaškega shoda.

Torej najprej se nam očita nepoštenost in nelejalnost, potem pa se nas poviha k posvetovanju, kjer se bodo po izjavi „Omladine“ pogovarjali z nami pred pričami in z vsemi kartelami, ki se upotrebujejo proti zahrtnim ljudem, prav kakor bi bila vsa zadeva z našo verolomnostjo že davno poravnana.

Da se posvetovanja nismo udeležili, je jasno, ker se moramo po teh dogodkih nadejati zopet sličnega nekulantnega pestovanja od strani radikalcev.

V zadnjem času, zlasti v mesecih po skupnih posvetovanjih, se čita v vsaki „Omladini“ najstrastnejše napade, ki imajo edividen namen diskreditirati katol. narod. dijaštvo v javnosti. Zato „Omladina“ napada zastopnika „Zarje“ pri skupnem posvetovanju v Gradcu.

V notici „Skupno delo in klerikalno dijaštvo“ (št. 6. „Omladine“) nam kliče takratni urednik: „Ne prisegajte na slovensko zastavo, dokler vam ukaže Rim!“

Pri tem naj pa mi mislimo, da jim je skupne nastopanje v narodnih in stanovskih interesih resna stvar? Utis, ki ga naredi vse to pestovanje narod. rad. dijaštva, je ta, da nočejo skupnega sodelovanja, da se pa tega ne upaje naravnost povedati. Hočejo pač še nadalje na vsak način brez dokazov zabavljati čez „plačane Daničarje“ na svojih strankarskih shodih. To jim je glavna stvar in to je gotovo lažje, kakor pa nastopati v zvezi z vsem dijaštvom, kjer se pokažejo v pravi luči.

Tako so radikalci onemogočili za sedaj skupno delovanje. Radovedni smo, ali bodo, kar zahteva njih akademična čast, opravičili svoje ravnanje ali ne.

Nemiri in upori v Rusiji.

Uper na Livskem in Kurskem je povzročil v Berlinu govorico, da zasede Nemčija Kursko in Livsko. Menda sta določena že v ta namen 1. in 17. armadni zbor. Nemški armadi bi pa poveljeval general dr. baron Goltz.

Iz Kuxhavena so odplule tri angleške ladje v Baltičsko morje, da ščitijo angleške državljanje v Rigi, Dorpatu in Petrburgu. Angleškim vojnim ladjam sta sledili dve francoski križarici. Sodbo o teh poročilih je težko izreči. Če bi poslala Nemčija svoje čete na Ruse, bi se to zgodilo gotovo v dogovoru s carjem. Nemčija bi bila gotovo hudo prizadeta, ako bi se posrečilo ruskim upornikom uvesti ljudovlado, na kar delujejo. Zato je pa nekoliko verjetno, da heče nemški cesar to preprečiti.

Iz Peterburga poročajo, da počiva ves promet na železnica, ker so poškodovane malone vse proge, ki jih pripravljajo vojaki. V plemiškem peterburškem mestnem delu so razbili vse pisemske skrinjice. Pešna stavka je sicer končana, a boje se, da izbruhne nova velika stavka. V Peterburg se ne more priti po morju.

„Severin Golos“ priobčuje okoli osrednjega vseruskega vojaškega odbora, ki naglašajo, da je doseglo prekucnijsko gibanje svoj višek. Pospešiti se mora odločilni boj in končati prelivanje krvi. Vse častnike in vojake pozivlja, naj pristopijo k osrednjemu vseruskemu vojaškemu odboru. Vojška zveza heče ustavno zbornico in preneha delovati, kakor hitro povzroči splošno stavko armade in mornarice.

Moskovski lekarniški uslužbenci stavkajo od 9. t. m. nadalje. Letos stavkajo že tretjič. Stavkajo, ker so odbili lastniki lekarn dve njihovi zahtevi. Farmacevti v občinah bolnišnicah so izjavili, da prično tudi stavkati, ako bi poizkušali s silo nastopiti proti stavkujočim lekarniškim pomočnikom.

Iz Odese poročajo, da je izestalo judovsko klanje. Vojška posadka je naznanila z lepakom, da nastopi z orožjem proti množicam, ki bi nastopale proti judem.

V seji „Zvez zvez“ 19. t. m. so naznanili, da so izbruhili novi nemiri v Sevastopolu. Baje je mesto Harkov v rekah upornikov, ki so izvolili novo dume, ki je nakazala upornikom 10000 rubljev.

„Slovo“ poroča, da se zopet od 12. t. m. ponavljajo boji med Armenci in Tatari. Namestnik je dal Armencem 500 pušk, da ustanove lastno milico. Vojaki in družba pa zahteva, naj razorožijo armensko milico. Vojaki so pričeli kar sami jemati Armencem orožje. V mestu je panika.

V Jaroslavu je zasedlo 600 oboroženih delavcev Korzikinevo tovarno in proglasili, da je tovarna zanaprej delavska last.

Iz Moskve poročajo, da so preglasili včeraj splošno politično stavko, s katero bi pričeli danes opoldne v Moskvi se pričeli včeraj zjutraj stavkati uslužbenci električne cestne železnice. Tudi moskovski železničarji so sklenili, da se pridružijo splošni politični stavki. Vsled tega je ukazal baje peterburški delavski svet, da prično stavkati danes opoldne. V Moskvi naj bi delovali le vodovod. Ta poročila še niso potrjena.

„Novo Vreme“ poroča, da so sestavili zastopniki prekucnijskih strank oklic, ki pozivlja delavce in vojake, naj ustanove demokracijsko republiko. Oklic izziva tako, da ga nočejo priobčiti niti radikalni listi.

Danes dopolne so nam došle sledeče brzojavke:

Peterburg, 21. decembra. Moskovski župan Gučkov, ki je bil sem peklican, da sedeluje pri postavi glede volilne reforme, je dobil brzojavno vest iz Carskega sela, da ga car ne sprejme. Gučkov se je včeraj vrnil v Moskvo.

Riga, 21. decembra. Vojški vlak je skočil s tira. Pet vozov je razbitih, mnogo vojakov mrtvih in ranjenih. Železniški tir na progi Riga Orel je razdejan. Na včerajšnjem socialno demokratskem shodu so izvolili novo mestno upravo in pozvali sedanjega načelnika naj odstopi.

Peterburg, 21. dec. Iz Voroneza se poroča, da je več carskih posestev opustošenih.

Moskva, 21. decembra. Izdajatelj „Ruskega Slova“, Sigmunda, Ignatjeva in Fedora Pipina so sinoči v uredništvu „Slova“ zaprli. Tudi delavski list, ki je pozival k oboroženi revoluciji, so zaprli in zaplenili mnogo listov.

Peterburg, 21. decembra. Na Petrovi železnici stavkajo. Iz Moskve se poroča, da so tudi tam začeli sinoči stavkati vsi železničarji.

Moskva, 21. decembra. Vsled splošne stavke je ustavljeno vse prometno življenje. Električna železnica stoji. Od včeraj opoldne stoji tudi mnogo tovarov. 50000 delavcev štrajka. V nobeni tiskarni se ne dela, zato listi ne izhajajo. Danes je večina šol zaprtih in učenci gredo na božične počitnice.

Vse žganjarne so zaprte. Tudi inženirske družbe je sklenilo stavko. Poštni in brzojavni uradniki, kakor tudi bančni uslužbenci so sklenili, da danes ustavijo delo. Ker električna centrala stoji, je mesto brez luči. Na pošti sinoči ni bilo luči, zato niso mogli delati in tudi gledališče je bilo za prto. Danes ponoči so zaprli mnogo delavskih voditeljev. Shod stavkujočih je vojaštvo razglašalo.

K reški resoluciji.

V listu za naredbe vojnega ministrstva so bila nedavno uradno naznačena nova imena krajev in vasi. Tukaj samo par primerov: Benčlanya (sicer Bunjovo), Háromviz (Privod), Harsalja (Podlipa)... Gotovo se bodo čez par let Mažari jezili, če bo kak nepatrijotičen Slovak imel te kraje s pristno mažarskimi imeni za slovanske!

Za zanemarjeno Dalmacijo.

Minister za zunanje stvari Bylandt Rheidt in ministerski predsednik Gautsch sta zaslila dalmatinske poslance Perića, Biankinija, dr. Zoffena, Vukovića in dr. Ferija. Dalmatinski zastopnik je vodil predsednik dalmatinskega deželnege zbora Ivčević. Razgovarjali so se o železniški zvezi Dalmacije z ostalo državo in o dalmatinski ladjeplovbi kakor tudi o jezikovnih zadevah pri dalmatinskih oblastih. Oba ministra sta obljubila, da hočeta upoštevati dalmatinske želje.

Fejervary zopet odstopa.

Soglasen sklep obeh ogrskih zbornic, ki sta protestirali proti zopetnemu odgedenju ogrskega državnega zbora, je povzročil, da je podal včeraj Fejervary zopet vladarju demisijske vsega ogrskega ministrstva. Prvič je demisioniral Fejervary, ke vladar ni takoj pritril drznemu načrtu starega generala o splošni velivni pravici, a vladar ni odelil Fejervaryjevega odstopa. S svoje volivno reformo je sodil 72letni general, da si pridobi s svojim načrtom ljudstvo in razbije koalicio. In res je bil boj hud. A baje je izgubil Fejervary zadnje dni upanje na končno zmago. Morebiti se na starega generala tudi vplivali, ker se se pogajali za kulisami, kako zopet dobiti ustavno vlado na Ogrskem. A se tudi ljudje, ki sedijo drugade in pravijo, da Fejervary še ni izigral svoje vloge. Vsled poraza v državnem zboru je moral podati ostavko, a podal jo je tudi 15. septembra in vladar mu je hitro zopet poveril vlado. Ni izključeno, da sklene Fejervary v dolgi neparlamentarni dobi trgovinske pogodbe in skupno carinsko nagodbo do leta 1817. Cesar včeraj še ni odobril Fejervaryjeve prošnje in sodijo, da mu bo naročil, da vodi še nadalje vladne posle. Poročajo tudi, da ostane Fejervary ministerski predsednik vsaj do konca februarja. Med tem časom bodo pa nadaljevali pogajanja prostovoljni posredovalci.

Gevori se tudi o absolutizmu. Košut je izjavil, da je vladar samo enostranske poučen.

Makedonija.

Sofija, 20. decem. Delegati iz čele Bolgarske se se tu posvetovali, kako podpirati makedonske gibanje. Večina delegatov ne veruje v iskrene sloge med Makedonci. Zato bodo zahtevali račun za denar, ki ga bodo nabrali. Konferenca je sklenila, da se brzojavno zahvali za zanimanje za Makedonijo bivšemu angleškemu zunanjemu ministru markiju Lansdowneju, novemu angleškemu min. predsedniku Campbell Bannermanu in francoskima prijateljima Makedoncev Pressensen in Viktorju Bérardu.

Grška ministrska kriza.

Theotokis je izjavil, da je pripravljen sestaviti novo ministrstvo. Skuzes prevzame najbrže ministrstvo za zunanje stvari.

Napad na sultana.

Belgijsko poslaništvo v Carigradu namerava zahtevati, da izreči Turčija Belgiji zaradi sokrivde pri bombnem napadu na sultana na smrt obsojenega belgijskega pedanika Jorisa.

Nemiri v Sangaju.

Resni šangajski nemiri proti tujcem so povzročili, da so poleg Nemcev, Angležev in Američanov tudi Japonci izkrcali svoje vojake v Sangaju. Ne vre pa proti tujcem samo v Sangaju, marveč tudi v okolici. Kitajci se ne boje niti tujih zastopnikov. V ponedeljek so epsevali Kitajci nemškega in angleškega konzula. Evropci so oboroženi, več Kitajcev je bilo ubitih. Vašingtonski državni urad je obveščen, da so bili tudi v Sangaju 19. decembra nemiri, med katerimi je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Evropci so ostali gospodarji mesta. Kitajski uradniki se sedelevali pri pomirjenju. „Times“ opisujejo 20. t. m. položaj v Sangaju sledeče: Mesto je mirno, a se med prebivalstvom sloji, pripravljeni vsak trenutek za plenjenje. Ko so zahtevali diplomati, naj ta otaj otvori sodnijsko razpravo, je ta zahteval, naj odstopi inozemski sodnik. Včeraj

je bilo v Sangaju mirno, a mesto je še zastraženo. Angleški konzul je odklonil za htevo taotajevo, da odstopijo angleški prisednik mešanega sedišča in policijski nadzorniki.

Stajerske novice.

Občinske volitve na Dobrni. Precozne za včerajšnje številko smo ob 5 uri 50 min. zvečer dobili z Dobrne pri Celju naslednjo brzojavko: Vkljub nasilni agitaciji nasprotnikov zmagali Slovenci v dveh razredih sijajno. Kakor se nam danes poroča, so Slovenci zmagali v III in II razredu, v I. razredu so pa zmagali Nemci.

Za žičkarjev spomenik so darovali: St. posejalca v Gornji Radgoni 25 K, p. n. g. nadučitelja Mavro Tramshek 2 K in Ivan Ziesek 5 K, g. dr. Franc Jančević, zdravnik 10 K, gg župniki Peter Erjavec 10 K, Jožef Kunelj, dva zlati, Stefan Turkuš 10 K; Anton Kolar 4 K, Jožef Potovšek 4 K, kmet Franc Budna 1 K. — Dae 17 in 19. t. m. smo čutili zopet dva lahka potresna sunka.

Šolska veselica. V Pedetrtku se pripravljajo šolska veselica. Otroci, ki so v poletnem tečaju pri šolskih mašah lepo peli iz „Ljudske pesmarice“ ter prav vro napredovali v dvo- in triglasnem petju, bodo na Stefanovo (dne 26. dec.) po večernicah izvajali Kosijev „Letne čas“. V edmorih bodo svirali trije domači virtuozji (2 vijoline s harmonijem). Posebna vabila se ne bodo razpošiljala; sicer pa ima vsakdo prosti vstop, kolikor bodo šolski prostori dopuščali. Prostovoljni darovi se bodo pobirali za nabave novih orgel.

Nevarno je obolel pred. gosp. Al. Sever, duhovnik v moški kaznilnici v Mariboru. Ker mora biti operiran, je od potoval v graški sanatorij „Gondola“.

Poštna vesti. G. Emil Panek v St. Janzu pri Ptujju je postal poštni ekspedient v Podsedri. — Poštna pomožna uradnica Marija Debelak je postala poštarica 2. razreda (2. stopnje) v Ljubnu. — Poštarica 2. razr. (2. stopnje) Roža Černovšek v Ljubnu je bila na lastno prošnjo premeščena v enaki lastnosti v Bralslovcé.

Slovanska čitalnica v Mariboru ima svoj izredni občni zbor v petek dne 22. t. m. ob 8 uri zvečer.

Ven s slovenskimi učitelji. Kemaj so Nemci na znanem graškem shodu proglasili ta klic za svojo parelo, že so ga začeli izvrševati. Na povelje „Marburgerce“ je predsednik okr. šol. sveta za marborske okolice takoj dal odstraniti suplenike na Marčovski šoli, ki je ondi svojo službo opravljal že en mesec v popolno zadovoljnost šolskega vodstva. Cemu to? Poduk se mora sedaj vršiti v 2 razredih le pol dne. Tako skrbje Nemci za napredek šole. Poslanci naši naj pa ta slučaj osvetle, da bo vlada videla, kako je pri nas političen uradnik odvisen od take akutnih listov, kaje „Marburgerce“.

Zmaga Slovencev v mariborski okolici. V mariborskem okrajnem glavarstvu so pri volitvah v cenilno komisijo za osebni dohodninski davek zmagali na vsi črti Slovenci, in sicer ne le v 3. ampak tudi v 2. razredu. S tem so Slovenci dokazali, da se tudi celo ob jezikovni meji davčno močnejša moč ko Nemci.

Pri občinskih volitvah v Laškem so v I. razredu zmagali Nemci.

Dnevne novice.

„Sočini“ romani. Lep roman si je izmislila „Soča“, da dokaže izdajstvo „Slovenčev“. Dokazala je, da smo mi naredili z vlado kupčijo: Ako dá v Gorico slovenskega nadškofa, pa dovolimo mi italijansko vseučilišče v Trstu. Krasen načrt, izvršili so ga skupaj „Slovenec“, princ Hohenlohe, Susteršič, Suklje in Gautsch. Kako izdajstvo nam je „Soča“ dokazala! Izvedeli smo za gotovo, da niti dr. Susteršič niti Suklje nista niti ene besede izpregovorila glede tega z vlado. Drugače je pa s „Slovencem“. Kakor je trdil že „Narod“, smo mi v direktni zvezi z vojnim ministrom, ki nam daje na razpolago vse informacije. In kakor je razvidno iz „Soče“, se oglašajo v našem uredništvu poleg raznih dvornih svetnikov tudi vedno princ Hohenlohe, kadar gre skozi Ljubljano. Očed izvira, da nismo še napovedali Italiji vojske, kakor je od nas zahteval sodrug Klobasa. In iz teh naših sej je izvedela „Soča“ svojo fulminantno novico. Če hoče Gabršček pe-stati dvorni založnik, naj se le pri nas oglasi! Bomo že naredili!

Nasilstvo pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico gorško. Komisija pri volitvi v trgovsko in

obrotno zbornico gorško je proglasila v vseh petih kategorijah italijanske kandidature za izvoljene, dasi se Slovenci zmagali v štirih kategorijah z devetimi kandidati. Komisija je priglasila za izvoljene laške kandidate, ker večina slovenskih glasovnic ni bila podpisana, a podpisa veljavni razpis ni zahteval.

Osebnosti. Povodom svojega umirovljenja je bil predstojnik rudnika v Rajblju, višji rudniški svetnik g. J. Habermann, imenovan za dvornega svetnika. — Davkar gospod Jožef Oblak je prestavljen iz Ljubljane v Kočevje, davčni čifial gospod Franc Kobau za davčnega kontrolorja iz Mokronoga v Radev. ljiče in davčni praktikant gospod Viljem Kobal iz Metlike v Ljubljano.

Upravništvo „Dom in Sveta“ prav lepo prosi, naj mu cenjeni naročniki kmalu določijo izpolnjene nabiralne pole, katere so priložene zadaji številki „Dom in Sveta“, ker se na poznejše želje ne bo moglo ozirati.

Tečaj za zdravljenje jeclajajčih otrok. V februarju vsi se bodo na Dunaju tečaj za zdravljenje jeclajajčih otrok za ljudske učitelje. Učiteljski se morajo kmalu zgledati, da se jim vpošljejo natančneje nejasnili in se preskrbijo suolenti.

Najstarejši mož v župniji Breznica je dne 19. decembra umrl, namreč Anton Mežek rojen dne 11. januarja 1811. Pokojnik je stari oče duhovnikov J. J. in Janeza Pristov. De zadnjega leta bil je popolnoma bistrega duha in čvrstega zdravja. Naj v miru počiva blagi starček.

Močvirski odbor imel bo dne 26. t. m. popoldan zborovanje v Notr. Gorici; ob enem bo predaval gospod ravatelj kem. preizkuševališča v šolskem poslopu o umnem osuševanju močvirja. Ker je tema, o kateri bo g. dr. E. Kramar predaval važna in posebno v tem času pomenljiva, je pričakovati obile udeležbe.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu. Od mitveoda po-babljeni Speiko Jožef iz Dvora je bil obsojen vsled tatvine na 3 mesce ječe. — Zoro Jože iz Ceste pri Zatični je bil vsled napada obsojen na 6 mescev težke ječe. — Otto Dallorenzo, hlapec pri Resniku ra Leskovcu je obsojen vsled javnega nasilja na 8 mescev ječe. — „Zora“ izide vsled zadnjih dogodkov v tiskarni v prvi polovici meseca januarja 1906.

V Pulju je umrl strojevodja v c. in kr. mernarici g. Alojzij Zarli, star 35 let.

Iz Trsta poročajo, da je za novega župnika pri sv. Jakobu namestu vpo-kojenega g. Hrovatina prezeatiran g. Anton Vattovaz.

Most se je podrl. Novi most pri železniški postaji pri sv. Luciji ob Soči se je podrl.

Zakup užitninskega davka. Danes depodae se je v Ljubljani iznova vršila obravnava za zakup užitninskega davka, ker je bila prva kot neveljavna razveljavljena. Ponudniki so bili sledeči: dežela Kranjska, trgovec Knez iz Ljubljane, dacear Kalan iz Trebnjega in vinotrtec Kajfež iz Kočevja. Dežela je to pet dobila v zakup vse davčne okraje, razun Kočevja, Žužemberka in Idrije. Kočevje in Zužemberg je dobil gospod Kajfež, Idrijo pa g. Knez. Pri prvi obravnavi dežela ni dobila nobenega okraja.

Umrla je v Kropi občespštovana gospodinja Marija Gašperšič. Bila je pravi vzor katoliške matere, kar je pričal njen pogreb. Bilo je zastopano zadržno načelništvo, „Marijina družba žena“, katere članica je bila rajnica, nadalje se je udeležila šolska mladina in sploh župnija. Tudi iz Kamegorice je dešlo mnogo pogrebcev. Pevci so jako ganjlive zapeli tri žalostinke. Žalujočemu soprogu in celi rodbini naše iskreno sožalje!

Absint v Švici. „Vossische Zeitung“ poroča iz Berna: Tu se je vršil kongres iz vse Svice, ki je sklenil, nabrati 50000 podpisov, da se prodaja in izdelevanje absinta v Svico prepove potom zakonodaje.

Razširjeni Beljak. Občinski svet v Beljaku je sprejel 11 okoliških vasij pod mesto.

Artistom pobegnili. 12. t. mes. je pobegnili z Dunaja avanajstletna Avgusta Reicher, hči bogate rodovine iz Gorice. Dekle je bila v nekem penzijenatu na Dunaju in od tam je pobegnili z ogrskim artistom Aleksandrom Gönerj v Budimpešto in od tam v Belgrad, kjer je mladi par policija prijel.

Dobavni razpis. C. kr. poštno-gospodarstveno oskrbnštvo na Dunaju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje dobavo raznovrstnega brzojavnega in telefonskega stavbnega

Borzna poročila.

Ljubljanska

'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 19. decembra 1905.

Kalifornijski papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99 55	99 75
4% srebrna renta	99 40	99 60
4% avstrijska krona renta	99 75	99 75
4% slata renta	117 20	117 40
4% ogrska krona	95 15	95 35
4% slata	113 30	113 50
4% posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
4% posojila mesta Spiljet	100 60	101 60
4% Zader	100 —	101 —
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 25	101 25
4% češka def. banka k. o.	99 75	99 95
4%	99 75	100 05
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 45	101 45
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	106 20	107 20
4% zast. pisma innerst. hr.	100 50	101 50
4%	99 90	100 —
4%	100 —	100 10
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99 50	100 50
4% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	100 —
4% prior. dol. žel.	99 80	100 —
4% juž. žel. kup. 1/2, 1/4, 1/8	313 75	315 75
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 —	101 —

Srečke.	1860 1/2	1864
Srečke od 1. 1860 1/2	189 50	191 50
1864	289 —	291 —
tizske	157 25	159 25
sem. kreditne I. emisije	289 —	291 —
II.	289 —	298 —
ogr. bip. banke	2 7 —	2 63 —
srbake a frs. 100 —	100 —	107 —
turške	143 35	144 35
Basilika	24 10	26 10
Kreditne	471 —	481 —
Inomoške	79 —	84 —
Krakovske	91 —	98 —
Ljubljanske	62 —	68 —
Avstr. rud. križa	50 75	52 75
Ogr.	31 40	33 40
Rudolfove	60 —	64 —
Salcburške	72 —	78 —
Dunajske kom.	525 —	535 —

Delnice.	116 40	117 40
Južne železnice	116 40	117 40
Državne železnice	661 25	662 25
Avstr. ogrske bančne delnice	1630 —	1639 50
Avstr. kreditne banke	668 50	669 50
Ogrske	788 50	789 —
Živnostenske	246 —	246 50
Premogokop v Mostu (Brüx)	657 —	660 —
Alpinski montan	507 50	508 50
Praške žel. ind. družbe	2480 —	2494 —
Rima-Murányi	518 —	520 —
Trbovljske premog. družbe	277 —	280 —
Avstr. orožne tovr. družbe	560 —	564 —
Češke sladkorne družbe	151 50	153 50

Valute.	11 33	11 38
C. kr. cekin	11 33	11 38
20 franki	19 135	19 165
20 marke	23 54	23 62
Severeiņas	23 94	24 03
Marke	117 75	117 95
Laški bankovci	95 70	95 90
Rubli	252 25	253 25
Dolarji	4 84	5 —

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
20. 9. zveč	747 8	-27	sl. szah.	jasno	0 0
7. zjut.	747 9	-7 0	sl. svzh.	megla.	
2. pop.	747 1	0 5	sk. jasno.		

Srednja včerajšnja temp. -1 5°, norm. -2 1°

Zadruga gostilničarjev itd. v Ljubljani
razpisuje mesto
uradnika in sluge
pri svoji bolniški blagajni.
Prošnje z zahtevano plač do 31. decembra t. l. načelnistvu zadruge, Stari trg 19.
2554 3-3 Načelnik I. Tosti.

Velika zaloga cerkvene oprave
in električnih svetilk itd. Naročila se hitro izvršujejo. — Načrti in proračuni se po želji naročnikov naglo izvršijo. Stari cerkveni predmeti se prenavljajo najceneje 2556 30-3
Velepospovnanjem
L. Tratnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27.
V idelci so velike, lepe jaslice (umetniško delo), za kako cerkev ali samostan.

Eričar & Mejač

v Ljubljani

Prešernove ulice št. 9

priporočata

koč najbolj praktična darila za

Božič:

obleke za gospode,
vrhne suknje za
gospode, ponočne
suknje za gospode,
kožuhe za gospode,
louske in mestne,
deške obleke vsake
vrste, paleta za dame,
plašče za dame, ko-
stume za dame, ko-
žuhaste boe, dekliško
konfekcijo vsake
vrste.

Zaradi pozne sezone so
cene
zelo znižane.

Ilustrovani ceniki zastoj
in franko. 2469 6-10

200

jesenovih dreves,

stoječih na travniku poleg Lazov ob juž. žel.

se prodaja.

Pogoji se izvedo v pisni dr. Hud-
nika, odvetnika v Ljubljani. 2588 3-1

Gostilno, prodajalno

z gospodarskim poslopjem, z lepim ve-
likim vrtom, z ledenico, s kegljiščem, po
dogovoru tudi brez prodajalne,

odda takoj v najem

za več let lastna **Olga Petsche** v
Starem trgu pri Lozu. 2557 (5)

Panorama Kosmorama

Dvorni trg št. 3, pod „Narodno kavarno“.

Od nedelje 17. decembra do vštete
sobote 23. decembra 1905:

Tirolsko.

2587

Trije peščeni kamni

(Kollergänge)

vsak 2 m v premeru in 1/2 m močan, popol-
noma še rabni so naprodaj v tovarni za
barvo pri Devici Mariji v Polju pod Ljub-
ljano. — Več o tem se izve pri Blažu
Zabretu v Britofu pri Kranju. 2589 8-1

Najstarejša, od leta 1839. obstoječa, večkrat odlikovana tvrdka

N. HOFFMANN

Mestni trg 12

najviljudneje priporoča preč. duhovščini in slavn. občinstvu svojo **bogato**
zalogo vsakovrstnih finih, žepnih, kuhinskih, vrtnarskih, namiznih
nožev, škarij, finih britev
samobrilnikov, škarij za lase, gumi-cevi, drsalke in še mnogo drugih
v nožarsko stroko spadajočih predmetov.
K obilnemu obisku se najtopleje priporoča
N. HOFFMANNA naslednik.

2591 3-1

Naznanilo.

Podpisana zadruga naznanja slavnemu občinstvu, da bodo
trgovine urarjev in optikov
v nedeljo dne 24. decembra t. l. od 8. ure zjutraj do 12. opoldne
in od 3. ure popoldne do 6. zvečer
2595 2-1

od prte.

Zadruga urarjev in optikarjev v Ljubljani.

P. n.

**Radi opustitve trgovine prodajam vse pred-
mete svoje zaloge po zelo znižanih cenah.**

Velepospovnanjem
Adolf Wagenpfeil
juvelir in zaprisež. cenilec.

2573 3-2

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja
vse vrste rent. zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in ekskomptaje
izrečane vrednostne papirje in vnovčuje
zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

J&S Ekskompt in inkasno menlo. 253

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

J&S Borzna naročila. 253

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izrečanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulturna svržitve naročil na borzi

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strehelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 18 150-185

Izajatelj in odgovorni urednik. **Dr. Ignacij Žitnik.**

Ljubljana, „Kotlarsko trstarno“ v Ljubljani.